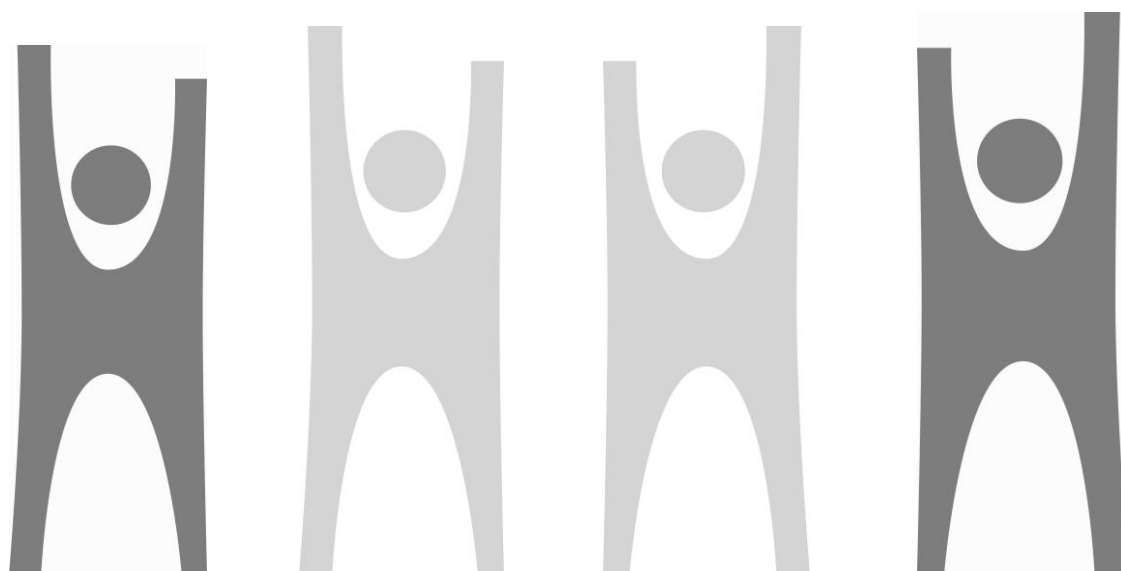

MAART 2023

Nummer 1

Midden - Zuid Twente

HVMANISTISCH
VERBOND

HV BERICHTEN

INHOUD VAN DIT NUMMER

PAG.	TITEL
1	Van de Redactie
1	Nieuws van de Activiteitencommissie
3	Agenda Jaarvergadering 18 april 2023
4	Verslag Jaarvergadering 19 april 2022
6	Jaarverslag 2022
14	Begroting 2023
15	Werkplan 2023
18	Uitnodiging voor de bijeenkomst op 2 april 2023 met Piet Kommers over "Leren van het onbekende"
19	Verslag van Agnes Coomans van de Nieuwjaarsbijeenkomst
21	Verslag van Agnes Coomans over het 2 ^e deel van de literaire rondreis met Norbert de Beer over de Balkan.
23	Adressen

COLOFON

HV-Berichten: ledenblad van het Humanistisch Verbond afdeling Midden- en Zuid-Twente. 1e editie van het jaar 2023: dit is de eerste keer, dat u de HV-Berichten alleen nog digitaal ontvangt en dus van uw scherm kunt lezen en niet meer de papieren versie via PostNL in uw brievenbus krijgt.

Redactie: Norbert de Beer nadebeer46@gmail.com

Het volgende nummer (2) komt – weer digitaal – uit in augustus **2023**.

Kopij voor dit nummer aanleveren uiterlijk op **31 juli 2023**

Van de redactie

Nummer 1 van de HV-Berichten van het jaar 2023 ligt weer voor u met daarin de stukken voor de jaarvergadering die zal worden gehouden op 18 april om 20.00 uur in het gebouw van de Speeltuinenvereniging Wesslerbrink.

Voor aanvang van de vergadering zal er een oplage van de stukken beschikbaar zijn.

Agnes Coomans heeft weer een mooi verslag uit haar pen laten vloeien over de Nieuwjaarsbijeenkomst van 8 januari en de bijeenkomst op 21 februari jl. met Norbert de Beer met het 2^e deel van de toer over de Balkan.

Nieuws van de activiteitencommissie

De volgende activiteiten staan gepland voor de komende periode

18 maart 10.00 uur De Voorhof in Delden **Verdiepingsdag**

Er is nog mogelijkheid om je aan te melden via

<https://www.humanistischverbond.nl/agenda/verdiepingsdag-actieve-hoop-delden/>

Voor meer informatie: zie onze Nieuwbrief van januari dit jaar.

Zondag 2 april 10.00 uur **De Voorhof in Delden** **Piet Kommers over "Leren van het onbekende"**

Voor meer informatie: zie pagina 18 van deze HV-Berichten.

18 april 20.00 uur Speeltuingebouw in Enschede **Algemene Ledenvergadering**

I AGENDA JAARVERGADERING

AGENDA JAARVERGADERING HUMANISTISCH VERBOND MIDDEN EN ZUID-TWENTE

DINSDAG 18 APRIL 2023 om 20.00 UUR, inloop vanaf 19.30 uur

Locatie: Speeltuin Wesselerbrink

Adres: Vlierstraat 65, 7544 GG Enschede

1. Opening en vaststelling agenda
2. Mededelingen en ingekomen stukken
3. Verslag van de jaarvergadering 19 april 2022
4. Jaarverslag 2022
5. Verslag kascontrolecommissie (mondeling)
6. Jaarrekening 2022 en balans per 31-12-2022
7. Jaarplan en Begroting 2023
8. Werkplan 2023 en input 2024
9. Benoeming lid kascontrolecommissie
10. Rooster van aftreden/vacatures bestuur
11. Wat verder ter tafel komt

Pauze

De Slimste HV-er: Pubquiz georganiseerd door de activiteitencommissie.

II VERSLAG JAARVERGADERING (agendapunt 3)

Verslag Jaarvergadering HV Midden- en Zuid Twente

19 april 2021

Aanwezig: Christien van Beek, Norbert de Beer, Hédwig Berkel, Jaap de Boer, Truus van den Broek, Ilan Kielski, Riek Hooft, Agnes en Hans Coomans, Annelies Futselaar, Arjen de Groot, Arie Kortleven, Jan Meinsma, Marlien Nijhuis, Peter Smit, Bob Zomerplaaag.

Afwezig m.k.g.: Ineke Hofman, Reini Smit en Margriet Meijling.

1. Opening en vaststelling agenda

Norbert de Beer heet alle aanwezigen welkom en deelt mee dat er voor ieder een geprinte versie ligt van de agenda en het verslag van de jaarvergadering van september 2021. Vervolgens opent hij de vergadering en informeert naar aanvullende agendapunten. Er zijn geen extra agendapunten en de agenda kan worden vastgesteld.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

Hédwig deelt de afgemelde leden mee.
Er zijn geen verdere ingekomen stukken of andere mededelingen.

3. Verslag van de jaarvergadering van 11 september 2021

Norbert deelt mee dat niet de laatste versie is opgenomen. De aanwezigheid van Mw. Ineke Hofman stond in de laatste versie wel vermeld en niet in de opgenomen versie. Verder geen bijzondere aanpassingen.
Het verslag van de jaarvergadering 2021 wordt paginagewijs doorgenomen.
Er zijn geen verdere opmerkingen of vragen en het verslag wordt vervolgens vastgesteld.

4. Jaarverslag 2021

Norbert de Beer vraagt aandacht voor de leden die het afgelopen jaar zijn overleden: de heer Wolbrink, mevrouw Spijkerman-Vis, mevrouw Bethe-Broek, mevrouw Loppersum, mevrouw Bolland en mevrouw Flore die vlak na de jaarvergadering van 2021 plotseling overleed.
Er wordt een moment stilte gehouden ter nagedachtenis aan de overledenen.

Vervolgens loopt Norbert het jaarverslag paginagewijs door aan de hand van het document dat in deze vergadering is uitgereikt.

Er zijn geen verdere vragen en/of opmerkingen.

5. Verslag Kascontrolecommissie

Namens de kascontrolecommissie deelt Truus van den Broek mee dat de boekhouding is gecontroleerd en er goed uitzag. Zij stelt voor het bestuur decharge te verlenen en dit wordt door alle leden bevestigd met een applaus.

6. Jaarrekening 2021 en balans per 31-12-2021

Norbert de Beer geeft in de rol van penningmeester een korte toelichting op de financiële stukken. De posten bleven merendeels gelijk. Opnieuw zijn er vanwege Corona een aantal activiteiten niet doorgegaan en is er daardoor dus minder uitgegeven. De kosten voor de HV-berichten zijn hoger uitgevallen. De overgang naar een papieren én een digitale versie is een

agendapunt voor het Bestuur dit jaar. Het eigen vermogen zit ook nu nog beneden de norm waardoor we niet extra hoeven af te dragen aan het hoofdbestuur.
De aanwezigen hebben geen verdere vragen en gaan akkoord met de jaarrekening.

7. Jaarplan 2022

In het Jaarplan wordt zoals gebruikelijk een beeld gegeven van de leeftijdsverdeling en van de duur van het lidmaatschap van de leden van de afdeling. Er is een ondervertegenwoordiging van jongere leden. Annelies vraagt of er inbreng is vanuit de aanwezige leden voor verdere verjonging.

Arjen de Groot merkt terecht op dat er volgens de staafgrafiek geen leden van boven de 90 jaar zijn vermeld maar die zijn er wel! Toevallig zitten drie leden van boven de 90 jaar naast elkaar; Jaap, Arjen en Arie

Verder komen de gebruikelijke activiteiten aan de orde.

8. Benoeming lid kascontrolecommissie

Er wordt gevraagd wie er als reservelid wil toetreden tot de kascontrolecommissie, die nu bestaat uit Hans Coomans en Truus van den Broek.

Peter Smit geeft aan de rol van reservelid op zich te willen nemen.

9. Vacatures bestuur

De gewenste uitbreiding van het bestuur is tot dusver nog niet gelukt. M.n. de functie van voorzitter is nog vacant, maar ook algemene bestuursleden zijn welkom. Binnen het bestuur heeft dit punt de nodige aandacht en lopen er nog enkele acties om vanuit de ledenlijst mensen actief te gaan benaderen.

10. Wat verder ter tafel komt

Bob Zomerplaag deelt mee dat de Vredesweek Enschede veelal werd gepromoot, maar dat het programma voor de komende Vredesweek nu nog niet compleet is.

De bijeenkomst van afgelopen jaar is bezocht door Annelies Futselaar en Norbert de Beer. Wel wil Bob Zomerplaag een andere vrijwilligersorganisatie onder de aandacht brengen t.w. : "Enschede Energie" dat in het teken staat van "samen verduurzamen we Enschede". Deze organisatie beheert zonnenvelden en zonnedaken. Het lidmaatschap kost € 10,00 per jaar. De organisatie telt nu ca. 500 leden en wil graag groeien naar minimaal 800 leden om meer positie te hebben richting Gemeente.

Meer informatie is te vinden op www.enschede-energie.nl/iksluitmijaan

11. Rondvraag en sluiting

Er wordt verder geen gebruik gemaakt van de rondvraag en Norbert sluit het officiële deel van de vergadering. Aansluitend spelen we een pub quiz die door de Activiteitencommissie is samengesteld met veel interessante vragen. Speciaal hiervoor is er ook een fraaie "wisselbeker" gemaakt, die nog even kort in het bezit was van Jaap de Boer als **slimste humanist 2021**.

De Pub quiz 2022 is gewonnen door Peter Smit, hij had de hoogste score met juiste antwoorden. Peter krijgt de beker uitgereikt en is nu de **slimste humanist 2022**.

Onder het genot van een drankje wordt het informele deel van de vergadering afgesloten.

24-04-2022/hbe def.

III JAARVERSLAG 2022 (agendapunt 4)

A. Kernactiviteiten van het bestuur

A.1. Het bestuur algemeen

Ondanks diverse pogingen is het in 2022 niet gelukt iemand te interesseren om de vacante functie van voorzitter in te vullen. Inmiddels heeft Annelies Futselaar zich bereid verklaard om de functie van voorzitter te vervullen. Zie agendapunt 10.

Het bestuur heeft in het jaar 2022 6 keer vergaderd en wel op 9 februari, 11 april, 13 juni, 12 september, 13 oktober en 23 november. Marlien Nijhuis heeft deze vergaderingen (op 1 na, i.v.m. verhindering) namens de activiteitencommissie bijgewoond.

A.2. Bericht aan de leden

In 2022 zijn 4 HV-Berichten verschenen, maart (307 stuks), augustus (333 stuks), oktober (336 stuks) en december (339 stuks) De oplage bleef ruim boven de 250 stuks, waardoor we voldoen aan het contract en in een gunstiger tarief vallen bij de PostNL.

Ruim 250 leden kregen de bekende inmiddels oranje HV-Berichten in de bus. Daarnaast 5 openbare bibliotheken, 3 andere HV afdelingen, 5 media vertegenwoordigers, 2 afdelingen van Humanitas, 1 professioneel geestelijk verzorger, en een variabel aantal berichten gingen naar belangstellenden, inleiders en het landelijk bureau.

De inhoud en de lay-out wordt verzorgd door onze penningmeester en waarnemend voorzitter Norbert de Beer. Hij zorgt voor de eindredactie en verzending naar Rico printshop.

Peter Smit haalt de gedrukte exemplaren op, controleert de uit Amsterdam ontvangen etiketten, vult die aan met een twintigtal eigen adressen, maakt ze postklaar en levert ze af bij PostNL, tegenwoordig via de Primera op de Roombeek.

Daarnaast is er aanvullend een digitale nieuwsbrief aan de leden en enkele belangstellenden, via de bij ons bekend zijnde e-mailadressen.

In december kregen 319 (287 in 2021) leden bericht, gerangschikt over de volgende plaatsen: Lathum 1 (1), Rekken 1 (1), Goor 9 (8), Markelo 5 (3), Diepenheim 4 (4), Haaksbergen 20 (19), Delden 11 (10), Enschede 122 (105), Hengelo 90 (88), Deurningen 1 (1), Oldenzaal 14 (13), Losser 6 (3), Denekamp 5 (5), Rossum 1 (0), Almelo 1 (1), Borne 19 (16), Zenderen 1 (0), Ootmarsum 4 (4), Nutter 1 (0) en Duitsland 3 (3).

Peter Smit

A.3. Ledenadministratie

In 2022 hebben we 53 (28) nieuwe leden kunnen verwelkomen.

Helaas ontvielen ons 7 (6) leden en lieten 21 (20) leden zich uitschrijven.

Er verhuisde 1 (3) lid naar elders en er kwamen 5 (3) leden van elders.

Het jaar 2022 sluit daarom af met een stijging van het ledental met 29 leden.

De getallen tussen haakjes zijn de cijfers van 2021.

In februari 2023 telt de afdeling 326 leden en 17 geregistreerde mede-leden (dat zijn leden die al voor 1999 als zodanig geregistreerd stonden).

Peter Smit

A.4. Externe contacten

Raad voor Levensbeschouwingen en Religies

Onze afdeling neemt deel in de Raad voor Levensbeschouwingen en Religies in Enschede.

Ondergetekende maakt deel uit van het Dagelijks Bestuur van de raad en vervult de functie van Secretaris.

Aan het jaarverslag van deze Raad ontleen wij de navolgende tekst:

Evenals vele andere organisaties is de continuïteit van onze Raad door de pandemie behoorlijk onder druk komen te staan. Niettemin kijken we met tevredenheid terug op het achterliggende jaar. We zijn er nog, we zien de noodzaak van ons bestaan en hebben in ons, samen met het algemeen bestuur ontwikkelde, visie plan een duidelijke visie op de toekomst verwoord.

Het afgelopen jaar heeft onze voorzitter Franciska Soepboer te kennen gegeven haar functie i.v.m. gezondheidssituatie niet meer te kunnen vervullen. We zijn haar veel dank verschuldigd. Wim Hamberg heeft als lid van het dagelijks bestuur haar taken tot nu toe overgenomen. We zijn op zoek naar een nieuwe voorzitter alsmede naar uitbreiding van het dagelijks bestuur.

Op 21 juni waren we met het algemeen bestuur samen in het gebouw van het Apostolisch Genootschap aan de Van der Waalslaan. Naast hen waren er – op ons verzoek – enkele leden van hun achterban aanwezig.

Op deze avond waren er drie inleiders, die vanuit hun professie keken naar de problemen die er zijn met jeugdigen in Enschede. Daarbij verzuimden zij niet te kijken naar de vele kansen die er ook zijn.

Bianca de Kooter is zeer nadrukkelijk begaan met jeugdproblematiek. Zij constateert een toenemende vervuiling in de binnenstad en vroeg zich af hoe we de vaak negatieve roep om aandacht kunnen omdraaien naar een positieve.

Miranda Beene is lerares aan het Bonhoeffer College. Zij benadrukt de enorme invloed van de sociale media. Ouders weten vaak niet waar hun kinderen mee bezig zijn. Bovendien is de groepsdruk hoog, waardoor kinderen vaak 'rare' dingen gaan doen.

Nejat Tulu is wijkagent en sprak met de aanwezigen over een aantal speerpunten van de politie in Enschede:

1. Ondermijning (aantasten gezag)
2. Zorg en veiligheid
3. Jeugdzorg
4. Radicalisering

Verder benoemde hij de toenemende eenzaamheid en armoede in Enschede.

Op 21 september 2022 heeft het comité, dat jaarlijks de VN-dag van de vrede organiseert, een goed bezochte bijeenkomst gehad in het gebouw van het Apostolisch Genootschap. Het thema was "Generatie Vrede". Onze kort daarvoor benoemde burgemeester Roelof Bleker was hierbij ook aanwezig.

Uiteraard zijn bovengenoemde punten ook voor ons leidend bij voorgenomen activiteiten. Het is goed te zien dat het Team Bruggen Bouwen Enschede, dat sinds 2016 binnen de Raad functioneert, met name ook op deze terreinen zeer actief is.

We blijven werken vanuit een visie waaraan in vrede samenleven, verdraagzaamheid, saamhorigheid, gelijkwaardigheid, respect, empathie en positiviteit ten grondslag liggen. Een mond vol, maar – wat ons betreft – zeker ook een hart vol!

Annelies Futselaar

Bruggen Bouwen

Namens onze afdeling participeert Norbert de Beer in het team Bruggen Bouwen.

Het team heeft het afgelopen jaar een aantal keren vergaderd.

Belangrijke onderwerpen waren de opvang van vluchtelingen, nieuwbouw moskee, de maatschappelijke betekenis van levensbeschouwelijke organisaties en de vredesweek.

Er is ook aandacht geweest voor specifieke onderwerpen van de deelnemende organisaties, zoals het begrip synodale kerk binnen de katholieke kerk en het 100-jarig bestaan van de St. Jansparochie.

Voor het thema maatschappelijke betekenis van levensbeschouwelijke organisaties is een project gestart, dat wordt uitgevoerd door studenten van de Hogeschool Saxion.

Pastoresoverleg Hengelo

Het "pastoresoverleg" is in het jaar 2022 niet bij elkaar geweest.
Christien van Beek

B. Activiteitencommissie

Jaaroverzicht activiteiten HV 2022

Na een coronaperiode met beperkingen konden we in 2022 gelukkig weer regelmatig een bijeenkomst houden.

1. Zondag 20 februari gaf Jodie Ras in het lokaal van het Nivon in Hengelo op bevlogen wijze inzicht in haar werk als Humanistisch Geestelijk Verzorger in de Penitentiaire Inrichting in Almelo. De coronacrisis greep ze aan om haar ervaringen met de gedetineerden en hun bewakers op te tekenen: "Quarantaine verhalen uit de Bajes".
2. Op zondag 20 maart de door corona uitgestelde Nieuwjaarsbijeenkomst, nu: Lentebijeenkomst in Florilympha, De Lutte, met als thema "vrijheid". De nieuwe voorzitter van het HV, Mardjan Seighali, vertelde wat dat voor haar betekent. Een vrije geest, vrijheid van denken, vrijheid van eigen keuzes maken. Ook Marc Torkler van het hoofdbureau was aanwezig. Een geslaagde kennismaking met beiden.
3. Op dinsdag 19 april na de jaarvergadering, dit keer in het restaurant van de Pathmoshal in Enschede, werd weer een pubquiz gehouden met een wisselbeker voor "De slimste HV-er".
4. De seizoensafsluiting is een seizoensopening geworden op zaterdag 3 september. Er waren voor de geplande bijeenkomst in mei te weinig aanmeldingen. De bijeenkomst werd een geslaagd bezoek aan het Openluchtmuseum en rondleiding in Ootmarsum.
5. Op maandag 3 oktober een leerzame avond in De Voorhof in Delden. Pieter-Jan Klok (universitair docent UT Twente) liet ons onder het vertonen van een lijst grondrechten ervaren hoe deze grondrechten soms met elkaar in conflict komen. Nog redelijk actueel was bijv. in coronatijd het recht op zelfbeschikking (integriteit van het lichaam) en het recht op gezondheid van de ander (quarantaine verplichtingen).
6. Op zondag 3 november in het Nivon gebouw in Hengelo verraste Norbert de Beer ons met een indrukwekkende inblik in de geschiedenis van de Balkan. Niet alleen de oorlogen kwamen aan bod maar ook de hoeveelheid aan talen, de cultuur, de muziek en andere culture uitingen.

C. Werk met een inhoudelijk karakter, diensten

C.1. Humanistische Geestelijke Verzorging 2021

Een inblikje in het jaar van een humanistisch geestelijk verzorger:

In 2022 was ik alweer 5 jaar aan het werk als algemeen geestelijk verzorger bij Trivium Meulenbelt Zorg. Ik werk als ambtsdrager vanuit het Humanistisch Verbond en na deze 5 jaar kwam ik in aanmerking voor de verlenging hiervan, middels het 'periodieke evaluatiegesprek' in Amsterdam op het kantoor van het Humanistisch Verbond. (In artikel 17 van hoofdstuk 3.3. van de Beroepsstandaard humanistisch geestelijke verzorging staat dat periodiek een evaluatiegesprek plaatsvindt, waarin de humanistische identiteit en het ambtelijk functioneren worden geëvalueerd.)

Ik werd uitgenodigd voor dit gesprek samen met een gesprekleider van de benoemingsadviescommissie van het Humanistisch Verbond en 3 collega geestelijk verzorgers. Op basis van een vooraf geschreven portfolio met hierin een reflectie op mijn eigen ontwikkeling en de professionele, humanistische praktijk vond er een evaluatie/verantwoording in dialoog plaats. De bedoeling was elkaar inhoudelijk te inspireren en voeden én evaluatie en verantwoording af te leggen aan het Humanistisch Verbond. Dit is zeker gelukt die dag in Amsterdam; het was een kritisch en open gesprek. Na de tijd kreeg ik per mail het bericht dat het Humanistisch Verbond graag de "de prettige en waarde-(n)volle samenwerking" met mij voortzet. Hoera; er is nog steeds sprake van een wederzijds genoegen!

Donderdag 8 september 2022 vond het jaarlijkse symposium voor humanistisch geestelijk verzorgers plaats. Het thema was Spiritualiteit en Verbinding. Over het waarom van dit thema: *In 2022 speelt georganiseerde religie in het leven van de meeste Nederlanders geen rol meer. Hoewel de meeste humanisten zich prima staande houden in deze werkelijkheid, verlangen ook zij soms naar iets dat troost geeft, iets om zich aan te verbinden en iets waarvan ze bijna het gevoel krijgen er in te kunnen opgaan. Veel Nederlanders gaan in dit kader zelf op zoek naar een passende vorm van spiritualiteit en verbinding. Ze doen aan meditatie, yoga of mindfulness. Ze gaan op retraite in de natuur of in een klooster. Als Humanistisch Verbond kunnen we niet om het maatschappelijke verlangen naar troost en verbinding en de groeiende vraag naar spiritualiteit heen. Doordat mensen steeds meer 'shoppen' in hun levensbeschouwing zal er op hgv'ers steeds vaker een beroep worden gedaan om iets met spiritualiteit te 'doen'. Wat is ons doel?*

We verkennen wat spiritualiteit het humanisme te bieden heeft en wat het kan betekenen voor het werk van de hgv'ers. Hoewel we geloven dat het nodig is om op zoek te gaan naar een gemeenschappelijk kader met betrekking tot spiritualiteit, gaat het er tijdens het symposium niet om wanneer spiritualiteit wel en niet binnen het humanisme past. Het doel is om iedereen door middel van lezingen en workshops te inspireren over wat spiritualiteit het werk te bieden heeft en na te laten denken over wat het gemeenschappelijke humanistische kader kan zijn.

Het was zinvol om met collega humanistisch geestelijk verzorgers na te denken en te spreken over spiritualiteit. Een boeiend en erg eigentijds thema!

Al met al was 2022 een goed jaar voor deze humanistisch geestelijk verzorger.

Sabine Pikkemaat, 30 januari 2023.

C.2. Ledenbezoek

Anny Raanhuis en Peter Smit hadden dit jaar 11 (21) leden op de lijst staan die een kroonjaar (80-85-90-95 jaar) vierden. Door de bekende omstandigheden zijn bezoeken vaak uit- (af-) gesteld en meestal vervangen door een telefoontje of een kaart. Daarnaast is een aantal leden bezocht (soms regelmatig) omdat ze ziek waren of anderszins wat extra aandacht nodig hadden, bijv. bij overlijden.

Nieuwe leden geven soms aan, nadat ze een welkomstbrief hebben ontvangen, dat ze een kennismakingsbezoek op prijs stellen, een leuke klus.

De bezoeken worden over het algemeen erg gewaardeerd.

Gewoon mee doorgaan vinden we.

Anny Raanhuis en Peter Smit (0650645760).

D. Groepen binnen de afdeling

D.1. Gespreksgroep Hengelo

Bijdrage Hennie Staal (niet tijdig ontvangen).

D.2.HV-Gedichtenkring

2022 was voor de gedichtenkring gelukkig een jaar waarin we - behalve in de maanden januari en februari (coronamaatregelen) en de vakantiemaanden - weer bijeenkomsten konden houden. Op 31 maart beten we de spits af met 6 leden waaronder het nieuwe lid Alma Bosma. Helaas heeft zij moeten constateren dat ze momenteel toch onvoldoende tijd vrij kan maken voor deze activiteit zodat haar plaats nu vrij komt en wij hopen dan ook van harte dat zich iemand aanmeldt!

Op 28/4-29/9-27/10 en 7/11 kwamen we bij elkaar met soms 4 , soms 5 leden. Tussendoor was er contact per mail en per telefoon. We kunnen terugzien op fijne bijeenkomsten die beurtelings bij de leden thuis werden gehouden.

Nieuwe leden kunnen voor informatie contact opnemen met mij agnes.coomans@ziggo.nl (tel. 074-85528559).

Agnes Coomans

D.3.Nieuwe gespreksgroep

HV- Gespreksgroep

Na jarenlang als pro memorie post op de lijst van voornemens te hebben gestaan was het in oktober 2022 eindelijk zover: de start van een heuse gespreksgroep. Daaraan voorafgaand moesten eerst twee belangrijke hobbels worden genomen, namelijk: wie staat garant voor de voortgang en waar vinden we een geschikte locatie. Margriet Meijling en Jan Meinsma verklaarden zich uiteindelijk bereid om samen de leiding op zich te nemen en om bijeen te komen stelden Christien van Beek en echtgenoot Tom ruimhartig hun huiskamer beschikbaar.

De nieuwsbrief die melding maakte van de mogelijkheid om zich op te geven leverde verrassend snel een lijst van 9 deelnemers op. Allen konden zich vinden in het voorgestelde schema om éénmaal maandelijks op een maandagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur bijeen te komen. Een latere aanmelder gaf te kennen alleen in de avonden te kunnen. Naar aanleiding hiervan denken we na over het starten van een tweede groep of anders afwisselend op een middag of avond samen komen. Wordt vervolgd.

Op dit moment van schrijven kijken we terug op vier geslaagde bijeenkomsten. Meestal leidden we het gesprek in met een kort filmpje. Brainwash Talks van omroep Human leent zich daar bijvoorbeeld prima voor. Verder wemelt het op YouTube en andere media van de geschikte onderwerpen. En natuurlijk staat het een ieder vrij om zelf met een voorstel te komen. Zo spraken we ook een zitting lang over ieders beweegredenen om zich bij het Humanistisch Verbond aan te sluiten. Succes verzekerd!

Jan Meinsma

E. Financiële overzichten

E.1. Jaarrekening 2022 (agendapunt 6)

	Baten	Begroting	Werkelijk	Vershil
800	contributies	3.400	3.420,00	20,00
810	alg. bijdragen leden	0	0,00	0,00
830	interne rente-opbrengsten	0	25,19	25,19
850	ink. ledenbijeenkomsten	600	308,00	-292,00
860	ink. alg. bijeenkomsten	50	87,70	37,70
870	cursussen	0	0,00	0,00
880	overige baten	0	0,00	0,00
	Totaal	4.050	3.917,64	-132,36
	Lasten			
400	org. ledenadministratie	50	0,00	-50,00
410	bestuurskosten	50	0,00	-50,00
418	HIVOS schenking rente	50	50,00	0,00
430	open gespreksgroep	100	0,00	-100,00
460	Jong HV	100	0,00	-100,00
500	HV-berichten	1.200	1.981,85	781,85
520	algemene bijeenkomsten	1.300	710,93	-589,07
530	ledenbijeenkomsten	1.400	761,65	-638,35
550	Ledenbezoek	100	25,92	-74,08
560	vertegenwoordiging/repr.	50	0,00	-50,00
565	Raad v Levensbesch.en R.	75	75,00	0,00
570	deskundigheidsbev.	50	0,00	-50,00
580	bankkosten	150	156,10	6,10
980	onvoorzien	20	0,00	-20,00
	totaal	4.695	3.761,45	-933,55
	Resultaat	-645	156,19	801,19

Toelichting jaarrekening 2022

Baten

Inkomsten ledenbijeenkomsten Aan de Lentebijeenkomst hebben minder leden dan verwacht deelgenomen. De in 2022 ontvangen bijdragen voor de Nieuwjaarsbijeenkomst 2023 zijn op de balans opgenomen.

Overige baten Het hier opgevoerde bedrag betreft een schenking van een lid van de afdeling.

Lasten

Op een aantal posten zijn geen uitgaven gedaan.

500 HV-Berichten Deze post is inclusief de kosten van het drukken en verzenden van het laatste nummer van het boekjaar, waarvan de rekeningen in 2023 zijn betaald. Dit is gedaan i.v.m. het stopzetten van de gedrukte uitgave van de HV-Berichten met ingang van 2023.

Los van de stijgende druk- en verzendkosten is de post deze keer ook hoger, omdat het in feite om 5 nummers gaat.

Bijeenkomsten Als gevolg van Corona zijn er minder bijeenkomsten georganiseerd.

Ledenbezoek Ook hier speelde corona nog een rol. Bovendien zijn de kosten afhankelijk van individuele situatie en kunnen van jaar tot jaar wisselen.

Resultaat

Als gevolg van de iets lagere uitgaven is er een klein batig saldo dat aan het vermogen is toegevoegd.

E.2. Balans per 31-12-2022

Activa		Passiva	
Vlott. activa		Vermogen 31-12-2021	3.618,92
Tegoed Steunfonds	3.855,49	Resultaat 2022	+ 156,19
Bankrekening	729,52	Vermogen 31-12-2022	3.775,11
		Crediteuren	438,00
		Nog te betalen	371,90
Totaal activa	4.585,01	Totaal Passiva	4.585,01

Toelichting balans per 31-12-2022

Crediteuren Hier is het bedrag van de in 2022 ontvangen bijdragen van de deelnemers aan de Nieuwjaarsbijeenkomst, die op 8 januari 2023 is gehouden, verantwoord. In 2022 hebben 24 leden € 14 en 6 introducees € 17 per persoon betaald.

Nog te betalen posten Dit betreft de rekeningen van het drukken (€ 170,85) en het verzenden (€ 201,05) van de HV-Berichten 2022, nummer 4.

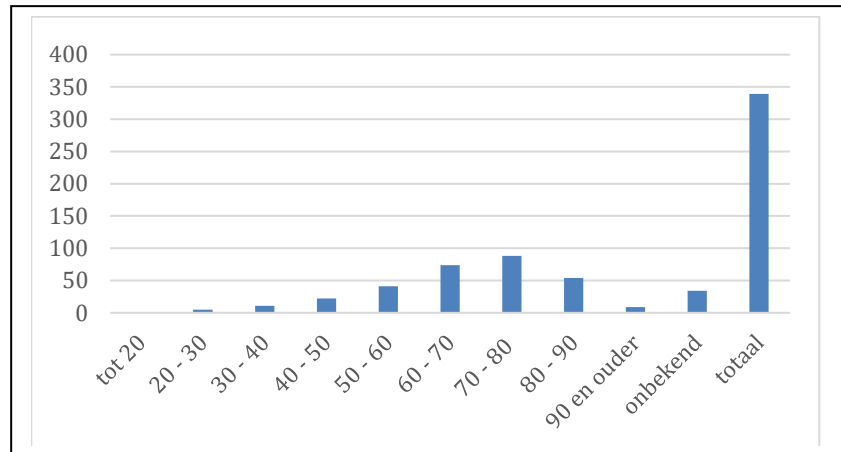
Het Vermogen is na toevoeging van het batig saldo uitgekomen op € 4.585,01.

Norbert de Beer, penningmeester

F.1.a Jaarplan (agendapunt 7)

De leeftijdsverdeling ziet er per 1-1-2023 als volgt uit:

tot 20	1
20 - 30	5
30 - 40	11
40 - 50	22
50 - 60	41
60 - 70	74
70 - 80	88
80 - 90	54
90 en ouder	9
onbekend	34
totaal	339

De afdeling heeft een bestuur en een activiteitencommissie. De activiteitencommissie stelt het activiteitenprogramma samen en organiseert alles rond die activiteiten. Daarnaast nemen bestuursleden en andere kaderleden verschillende taken op zich zoals de ledenadministratie, het ledenbezoek, het organiseren van leesgroepen, het leveren van copij, het redigeren en layouten en het verzenden van de HV-Berichten, het samenstellen en versturen van nieuwsbrieven, het verzorgen van de website van de afdeling en het vertegenwoordigen van het HV in andere organisaties.

De afdeling is formeel vertegenwoordigd in de volgende organisaties en platforms:

Een lid van de afdeling is lid van het Algemeen Bestuur van de Raad voor Levensbeschouwingen en Religies en een bestuurslid vervult de functie van secretaris in het DB van deze Raad. Een bestuurslid participeert in het platform Bruggen Bouwen.

Verder nemen bestuursleden deel aan de Tafel voor Vrede in Enschede en het pastoresoverleg in Hengelo. Dit zijn informele overleggen tussen de burgemeesters van Enschede respectievelijk Hengelo met vertegenwoordigers van de verschillende kerkgenootschappen en levensbeschouwelijke organisaties in die gemeenten.

Incidenteel zijn er contacten met vertegenwoordigers van andere afdelingen en met medewerkers van het landelijk bureau van het HV.

Norbert de Beer

F.1.b. Begroting 2023 (agendapunt 7)

	<i>baten</i>		
800	contributies		3.400
810	algemene bijdragen leden		
820	algemene bijdragen derden		
830	interne rente-opbrengsten		30
850	inkomsten ledenbijeenkomsten		300
860	inkomsten algemene bijeenkomsten		50
870	cursussen		0
880	Overige baten (incl. overige rente)		0
900	onvoorzien		
	totaal		3.780
	<i>lasten</i>		
400	organisatiekosten/ledenadministratie		50
410	bestuurskosten		50
418	HIVOS schenking rente		50
430	open gespreksgroep (nieuw)		100
460	Jong HV		100
500	HV-berichten		100
520	algemene bijeenkomsten		1.400
530	ledenbijeenkomsten		1.400
550	Ledenbezoek		100
560	vertegenwoordiging/representatie		75
565	bijdrage Raad v Levensbesch.en R.		75
580	bankkosten		180
980	onvoorzien		100
	totaal		3.780
	Verschil		0

Toelichting begroting 2023

De begroting 2023, die in september was opgesteld en (zoals verplicht) naar de landelijke organisatie was gestuurd, is nu aangepast in verband met het besluit om de HV-Berichten voortaan digitaal te versturen naar de leden. Daardoor kon het bedrag bij deze post teruggebracht worden tot een veel lager bedrag, dat nog nodig is voor het drukken van een kleine oplage.

De hierdoor ontstane financiële ruimte is benut door een aantal posten aan te passen. Het saldo van de begroting kon verder naar 0 worden teruggebracht.

F.2. Werkplan afdeling Midden- en Zuid-Twente 2023 (agendapunt 8)

Het bestuur heeft in september 2022 onderstaand werkplan naar de landelijke organisatie van het HV gestuurd. Voor het jaar 2024 wil het bestuur de leden meer betrekken. Daarom is in de laatste nieuwsbrief (Januari 2023) gevraagd om na te denken over de inhoud van het werkplan, dat het bestuur in september van dit jaar weer naar het landelijk bureau moet sturen.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering zal gelegenheid worden geboden om ideeën naar voren te brengen.

1. Bestuursoverleggen HV Midden- en Zuid-Twente

Doelstelling: Teambuilding, goede voorbereiding op de bestaande activiteiten en versterking van samenwerking.

Datum: 5 – 6 middagen van 14.00 tot 16.00 uur

Activiteit: Tijdens dit overleg komt het bestuur bij elkaar om zowel beleidsmatige als organisatorische punten te bespreken, voor te bereiden en te evalueren.

Budget: Vergaderingen vinden nog steeds in privésetting plaats vanwege budgettaire overwegingen.

Follow up: Deze activiteit is bedoeld om het functioneren van de afdeling in goede banen te leiden.

2. Brainstorm HV Midden- en Zuid-Twente met actieve leden

Doelstelling: In onze afdeling is dit nog niet van toepassing maar willen dit graag gaan organiseren.

Datum: 2023

Activiteit:

Budget: Niet bekend

Follow up: Deze activiteit is bedoeld om de betrokkenheid en communicatie met actieve leden te versterken en te intensiveren.

3. Activiteitencommissie

Doelstelling: Het bespreken, voorbereiden en organiseren van diverse afdelingsactiviteiten voor leden en ook voor nieuwkomers. Daarnaast het organiseren en begeleiden van ledenvergaderingen en bijzondere bijeenkomsten.

Datum: 6-8 x per jaar

Activiteit: Vergaderen, organiseren, locatiebezoek, afstemming met sprekers etc. regelen zaalhuur, koffie en thee etc.

Budget: 2.400,00

4. Generieke Activiteit

Doelstelling: a. Opstart van een gespreksgroep (in oprichting).
b. Een bestaande poëziegroep.

- Datum: a. Eerste bijeenkomst van de nieuwe gespreksgroep is 24 oktober 2022.
b. De poëziegroep komt 10-12 keer per jaar bij elkaar.
- Activiteit: a. Op basis van een maatschappelijk thema worden er gedachten uitgewisseld en een gesprek gevoerd o.l.v. twee actieve leden van de Activiteitencommissie.
b. Het delen en bespreken van gedichten die door de deelnemers worden ingebracht.
- Budget: a. gespreksgroep 100,00
b. op declaratiebasis
- Follow up: a. bij goede ontvangst doorstart in 2023
b. doorlopend.

5. HV-jongeren

Zijn er activiteiten die gericht zijn op jongeren? Hoe creëren we of behouden we het contact met de volgende generatie actieve leden?

Nee, niet specifiek. Dit thema komt regelmatig voorbij maar blijft lastig hoe we deze mensen kunnen bereiken. Meer ondersteuning hierbij zou wenselijk zijn.

6. Social Media inzet

Doelstelling:

Datum:

Activiteit:

Budget:

Follow up: Vooralsnog niet gekozen voor inzet van sociale media gezien onze (oudere) samenstelling van het ledenbestand. De website van onze afdeling wordt sinds dit jaar actiever beheerd. De bedoeling is om (nieuwe) leden en belangstellenden hier consequenter naar te verwijzen.

Doel en opzet van een Facebookpagina zit nu nog in onderzoeksfase.

Communicatie met leden vindt vnl. plaats middels onze vaste Nieuwsbrief, onze HV-berichten (4x per jaar) en via de website.

Benodigde budget voor 2023 en gevraagde subsidie

Zie hiervoor de standaardbegroting voor 2023. We beraden ons nog over de mogelijkheden voor het aanvragen van subsidie.

Nog niet opgenomen in de begroting.

Benoeming lid kascontrolecommissie (agendapunt 9)

Hans Coomans treedt dit jaar af. Voorgesteld wordt Truus van den Broek en Peter Smit te benoemen tot lid van de kascontrolecommissie, die de jaarstukken over het jaar 2023 zal controleren.

Verder wordt zoals gebruikelijk gevraagd of een lid zich bereid wil verklaren om als reservelid tot de commissie toe te treden.

Rooster van aftreden/vacatures bestuur (agendapunt 10)

Annelies Futselaar: was in 2022 aftredend en heeft zich bereid verklaard voor een volgende periode bestuurslid te zijn. Tevens heeft zij zich bereid verklaard om de functie van voorzitter op zich te nemen.

Uiteraard kunnen de leden zichzelf ook voor deze functie kandidaat stellen. Indien dit het geval is kunnen zij zich melden bij Hédwig.

Hédwig Berkel: is in 2023 aftredend en heeft meegedeeld niet voor een volgende periode beschikbaar te zijn.

Christien van Beek: is in 2023 aftredend en heeft meegedeeld niet voor een volgende periode beschikbaar te zijn.

Norbert de Beer: is in 2023 aftredend en heeft meegedeeld opnieuw voor een volgende periode als penningmeester beschikbaar te zijn.

Daarmee verliest het bestuur 2 leden en daarom worden de leden uitgenodigd zich kandidaat te stellen voor het lidmaatschap van het bestuur. Kandidaten kunnen zich melden bij Hédwig.

Voorgesteld wordt Annelies Futselaar te benoemen als voorzitter en Norbert de Beer te herbenoemen als penningmeester.

Lezing voor Humanistisch Verbond op Zondag 2 April van 10.00 tot 12.30 in "de Voorhof", Kerkstraat 11, te Delden door Piet Kommers.

"Leren van het Onbekende"

Onderwijs staat centraal in maatschappelijke debatten. Onderwijs is niet langer het pedagogisch speelplein, waarvan Jean Jacques Rousseau ooit bepleitte dat we jongeren vooral moesten beschermen tegen de harde echte wereld. In de 19^e eeuw werd onderwijs een middel tot bestendiging van sociale klassen en vooral ook religie. In de 20^e eeuw begon onderwijs zich voor emancipatie te beijveren. En tot WO-II ging het vooral om de vorming van industriële arbeidskrachten. Interessant wordt het, nu de 21^e eeuw nieuwe prioriteiten stelt: 1. Menselijke expertise als collaboratief proces. 2. Onderwijs niet alleen voor de reproductie van bestaande kennis maar ook voor het genereren van nieuwe inzichten. 3. Creativiteit, uniciteit, authenticiteit en daarmee deels een terugkeer naar het existentieel leren dat we kennen vanuit de oudheid; denk aan de Socratische dialoog waarmee iemand tot het besef komt slechts weinig te weten. Leren wordt daarin "De bereidheid om jezelf te willen veranderen".

In deze lezing ga ik met u de nieuwe onderwijsparadigma's verkennen die nog slechts incidenteel in de praktijk zijn waar te nemen, maar wel onomkeerbaar lijken te zijn: Actief, coöperatief, constructivistisch, authentiek en intentioneel leren. 'Probleemgestuurd Leren' lijkt een elegante combinatie om deze vijf trends mogelijk te maken. Voorbeelden van PBL vanuit Denemarken (Roskilde) en Zuid-Afrika (Walter Sisulu Universiteit in East London) ga ik u voorleggen en zullen tot de verbeelding spreken.

Een zeer recente invulling van thematisch onderwijs is STEAM: Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics. Hiermee hoopt men tegemoet te komen aan de groeiende behoefte om leerlingen tot levenslang leren aan te zetten, en bovenal, beter bestand tegen bredere taken in de beroepenvelden. Aan de ene kant wordt getracht om verbindingskennis tussen vakgebieden te activeren; aan de andere kant worden leerlingen aangemoedigd eerdere ervaringen en voorkennis beter te benutten bij het verkennen van een nieuw onderwerp. Intuïtie en naïef redeneren leken ooit lastige verschijnselen; recentelijk vinden ze steeds meer erkenning: het zijn broodnodige stadia om je leren diep en bestendig te maken.

Zo ook het geval wanneer iemand een zwakker werkgeheugen, (ook wel genoemd KTG) ("korte-termijngeheugen") heeft. Op het eerste gezicht is dit een handicap. Als we ons afvragen hoe betekenisgericht leren ontstaat, dan blijkt een goed KTG te voorkomen dat je verbindingen legt met wat je al weet en blijft nieuwe kennis daardoor kort van duur. Studenten met een zwak KTG zijn gedwongen meer op betekenis dan op geheugen te steunen. We noemen deze leerstijl ook wel 'holistische' aanpak, omdat de leerling zich van een bredere associatiecontext bedient. De holistische leerstijl leidt uiteindelijk tot meer herinnering op lange termijn (jaren na dato) en blijkt zeer behulpzaam bij het kunnen probleem oplossen. Zo zijn er meer tegen-intuïtieve verschijnselen waarmee de docent vandaag de dag rekening moet houden. Tenslotte: De docent in opleiding die van meet af aan beschikt over een natuur-talent om les te geven, blijkt opvallend snel (na 7-9 jaar praktijk) aan een burn-out toe te komen. Aan de zaal om hiervoor een mogelijke verklaring te vinden.

Kunstmatige intelligentie werd eind 20^e eeuw vaak genoemd als kandidaat hulp om 'slimme instructie' te bouwen. Wat is daarvan terechtgekomen, en welke richting gaan we op met ChatGPT? Welk nut kunnen sociale media voor het onderwijs hebben? Welke policies zijn gewenst t.a.v. mobieltjes in de schoolklas? Deze meer praktische vragen komen aan bod. Uw deelname aan de discussie wordt op prijs gesteld.

“Niemand is te klein om het verschil te maken”

VERSLAG NIEUWJAARSBIJEENKOMST MET HANS WALLINGA EN MARC TORKLER OVER KLIMAAT EN ECOHUMANISME.

Zondag 8 januari 2023 in Florilympa.

Buiten is het op deze januaridag 12 graden. Je zou zeggen dat de temperatuur preludeert op het onderwerp waarover binnen zal worden gesproken!

Rond half elf druppelen de HV-leden binnen en vullen de grote zaal van het uitnodigende Florilympa dat opnieuw onderdak biedt aan de 40 bezoekers van de traditionele nieuwjaarsbijeenkomst die na de coronajaren voor het eerst sinds 2020 weer in de januarimaand kan worden gehouden. Koffie en thee staan klaar en al gauw verspreidt zich een vrolijk geroezemoes door de ruimte.

Na het welkomstwoord van Norbert de Beer, leidt Margriet Meijling de sprekers van deze dag in. Ze benadrukt dat de afdeling in de loop der jaren vaker een bijeenkomst gehouden heeft waarin de onderwerpen duurzaamheid en klimaatverandering centraal stonden en refereert hierbij o.a. aan de bijeenkomsten met René ten Bos in 2019. Voor

vandaag zijn uitgenodigd als eerste spreker wetenschapper Hans Wallinga, afgestudeerd in de experimentele natuurkunde en Marc Torkler, medewerker van het Landelijk Bureau van het Humanistisch Verbond. De totstandkoming van eco-humanisme als beleidsstandpunt bij het HV was een van zijn eerste projecten. Wij waarderen ook zeer de aanwezigheid van Elma Roelvink, coördinator vrijwilligerswerk van het landelijk HV.

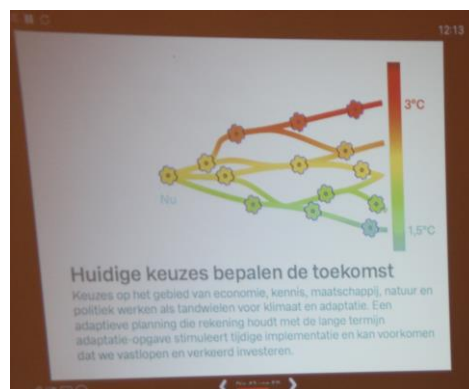

Dan krijgt Hans Wallinga het woord. Op het scherm toont hij een foto van een zeilboot die vaart langs de tong van een gletsjer in Noorwegen en eigenlijk is daarmee de toon al gezet, want zijn we er niet allemaal van doordrongen dat het smelten van het gletsjerijs verontrustende vormen aanneemt en een teken is van een duidelijk waarneembare klimaatverandering? Klimaat en energie, daar spreekt Hans Wallinga over en hij doet dat aan de hand van een praktisch schema op het scherm. Hij

vertelt dat zijn belangstelling voor het weer stamt uit zijn jeugd door tochtjes met de zeilboot en tijdens zijn studieperiode kiest hij meteorologie als bijvak. Op een aansprekende, heldere manier geeft hij een korte inleiding over de natuurkundige aspecten die van belang zijn voor het weer. Hij spreekt over de warmtehuishouding van de aarde. In Nederland gaat de temperatuur sneller omhoog dan in veel overige landen en stijgt het energieverbruik schrikbarend door ons gebruik van fossiele energie die broeikasgassen uitstoot en verantwoordelijk is voor de toename van de CO2 concentratie in de atmosfeer.

Hans benadrukt dat een wereldwijd klimaatbeleid noodzakelijk is en noemt het IPCC als intergouvernementele organisatie van de Verenigde Naties die ervoor zorgt dat beleidsmakers steeds over de meest actuele informatie over klimaatverandering kunnen beschikken. De verschillende landen waaronder Nederland worden vertegenwoordigd door departementen en kennisinstituten. Maar het blijft moeilijk alle neuzen één kant op te krijgen.

Hans geeft gelegenheid voor het stellen van vragen en daar wordt gretig gebruik van gemaakt. De overkoepelende vraag vanuit de deelnemers is: Hoe kan ik bijdragen aan de oplossing? Belangrijk is in ieder geval bij verkiezingen te stemmen op de partijen die aan duurzaamheid

in hun programma prioriteit geven, want huidige keuzes bepalen de toekomst zegt hij terecht. Daarnaast zou het rijkste deel van onze bevolking zich voldoende aangesproken moeten voelen om mee te werken aan een rechtvaardiger verdeling van onze welvaart om de kloof tussen arm en rijk te dichten en ook die stem wordt steeds luider gehoord. Zijn conclusie is dan ook dat naast alle sombere berichtgeving er vanuit de samenleving tegengeluiden zijn die blijken geven van een bewustwording dat we zo niet langer door kunnen gaan. Het klimaatakkoord, NGO'S als Greenpeace en Oxfam Novib en duurzame initiatieven vanuit het bedrijfsleven en instellingen als Staatsbosbeheer zijn daar voorbeelden van.

En met dit positieve geluid sluit Hans zijn boeiende bijdrage aan onze nieuwjaarsbijeenkomst af onder een enthousiast applaus van de toehoorders.

De lunch gebruiken we in de gezellige eetzaal waarin gelegenheid is om met elkaar rond de tafels van gedachten te wisselen onder het genot van soep en een keur van broodjes. Na afloop is er gelegenheid om een ommetje te maken door de mooie, beboste omgeving.

Daarna is het spreker Marc Torkler die graag een brug wil slaan tussen het ochtend- en middagprogramma door iets te vertellen over de totstandkoming van het eco-humanisme als onderdeel van het milieubeleidsplan van het Humanistisch Verbond, langs de lijnen van de werkgroep Visie 2020. Hij begint zijn verhaal met in de ontstaansgeschiedenis van het HV te duiken en komt dan uit bij grondlegger Jaap van Praag. Je zou dan kunnen stellen dat eco-humanisme de herbronning is van het onderdeel "natuurlijkheid" in diens beginselverklaring. En het gaat dan niet om het toevoegen van nieuwe aspecten maar het actualiseren van de

kijk op reeds eerder betrokken standpunten. Want: hoe kan er humanisme bestaan als het voortbestaan van de mens in het gedrang is omdat de leefomgeving niet meer bewoonbaar dreigt te worden? Uit de reacties van de deelnemers spreekt een grote bezorgdheid over de toekomst maar ook besef van de noodzaak om als individu bij te dragen aan een beter milieu.

Na de thee volgt een levendige discussie onder leiding van Elma Roelvink die haar bezorgdheid uitspreekt over ons consumptiegedrag: "We worden niet gelukkig van meer producten" en graag van de deelnemers wil weten op welke manier zij in hun dagelijks leven omgaan met de milieuproblemen waar ze tegen aan lopen. In de wetenschap dat we nihilisme geen kans moeten geven omdat ook kleine stappen zin hebben sluiten we met elkaar deze dag af. Marc en Elma krijgen een warm applaus en evenals Hans laten wij ook hen niet met lege handen vertrekken!

Donderdag 12 januari lees ik in de Volkskrant een hoopgevende uitspraak van Kim Putters, voorzitter van de Sociaal Economische Raad: "Het maatschappelijke model dat zich richt op materiële groei loopt op zijn eind".

Agnes Coomans

Aanbevolen literatuur: J.P. van Praag Grondslagen van humanisme. Meppel, Boom, 1978. blz. 88 en 89 over "natuurlijkheid"

OPNIEUW NAAR DE BALKANLANDEN, EEN AVOND MET NORBERT DE BEER.

Voorafgaand aan de lezing in het NIVON-gebouw op deze 21ste februari worden de 15 deelnemers aan deze HV-bijeenkomst door Reini, Peter en Anny verwelkomd met koffie en thee. Margriet memoreert in haar openingswoord dat hier oorspronkelijk singer/songwriter Wouter Muller de avond zou verzorgen. Zijn plotselinge overlijden maakte dat op korte termijn gezocht moest worden naar een andere spreker. Door tijdsdruk had Norbert zijn verhaal over de Balkan de vorige keer niet kunnen voltooien en de activiteitencommissie waardeert het zeer dat hij deze avond zijn verhaal wil vervolgen.

Norbert heeft opnieuw de oude schoolkaart opgehangen en geeft op een scherm een overzichtelijk historisch schema van de verschillende rijken die in de loop der eeuwen over het Balkanschiereiland hebben geheerst met de belangrijkste data van kruistochten, oorlogen en veldslagen. Norbert gaat ook in op de aanleiding tot de 1ste en 2^e wereldoorlog waarbij hij de vergelijking trekt tussen de inval op 1-9-39 van Duitsland in Polen met de manier waarop Rusland vorig jaar Oekraïne binnenviel. Hij memoreert ook het uiteenvallen van Joegoslavië tussen 1991 en 2008 na de dood van Tito, de president die tot dan toe de bindende kracht was geweest. En vers in ons geheugen ligt nog de oorlog van Servië in Bosnië Herzegovina (Srebrenica 11-7 1995).

Deze keer besteedt Norbert veel aandacht aan de rijke literatuur die over dit gebied geschreven is.

Hij heeft een aantal boeken meegebracht waaruit hij ons fragmenten voorleest die hij illustreert met foto's van de plaatsen en van de vele markante bruggen die in de literatuur over de Balkan zo'n grote rol spelen.

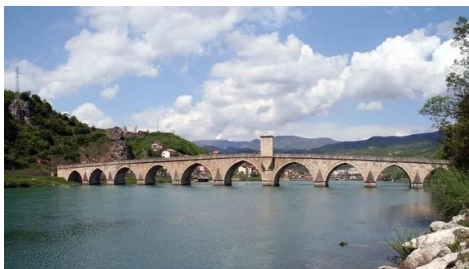
Dat begint al met de roman "Het land achter God's rug" van de Nederlandse schrijver A. den Doollaard. Dit verhaal speelt zich af in Montenegro tijdens de 2^e wereldoorlog en gaat over een ingenieur die de brug over de Tara bouwde maar door zijn geweten werd gedwongen hem ook weer te vernietigen.

Den Doollaard heeft

meerdere romans geschreven over de Balkanlanden. Norbert laat een foto zien waarop in de plaats Ochrid een klein museum voor Den Doollaard is ingericht.

Een andere belangrijke roman is "De brug over de Drina" van Ivo Andric. Hij vertelt het verhaal over de bouw van een brug tussen Bosnië en Servië in de stad Visegrad, een bouw die gepaard gaat met zo veel

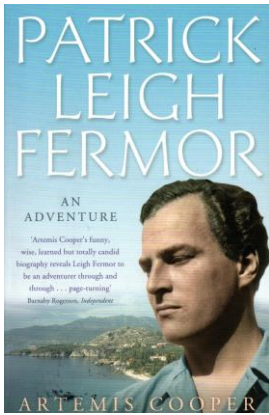

tegenslag en geweld dat de bouwer zelfs om het lot gunstig te stemmen een tweeling laat inmetzelen. De roman van Andric wordt vaak genoemd als een bruikbare introductie om iets te begrijpen van de talloze spanningen tussen bevolkingsgroepen op de Balkan. Norbert heeft in zijn vorige lezing over dit fenomeen verteld.

Voor de roman "De brug met de drie bogen" van de bekendste Albanese schrijver Ismail Kadare gaan we naar het jaar 1377. In dat jaar wordt begonnen aan de bouw van een brug over de verraderlijke rivier Oejane in het zuiden van Albanië. Als er tijdens de bouw onverklaarbare ongelukken gebeuren wordt volgens een Albanese legende iemand als offer in de muur ingemetseld om de brug te kunnen voltooien.

Maar Norbert heeft ook nog twee boeken mee gebracht waar hij extra onze aandacht voor vraagt.

Het ene is van de Engelse schrijver Patrick Leigh Fermor, (1915-2011) getiteld "A time of gifts", waarin de auteur in 1933 op 18-jarige leeftijd vertrekt uit Hoek van Holland om een

voettocht te maken naar Constantinopel. Later zal hij zijn ervaringen op zijn reis door het oude Europa in een prachtig verslag samenbrengen. Norbert laat de Engelse uitgave zien die uit drie delen bestaat, waarvan het laatste deel na het overlijden van de auteur is voltooid door Colin Thubron en Artemis Cooper. In het Nederlands zijn de eerste twee delen "Een voettocht langs Rijn en Donau" en "Tussen wouden en water" gebundeld verschenen (2007). Het derde deel kwam uit in 2014 onder de titel "Een onvoltooide reis". Artemis Cooper heeft ook een prachtige biografie van Patrick Leigh Fermor geschreven (zie foto voorblad hiernaast).

Het andere boek is van de in 1939 geboren schrijver Claudio Magris, getiteld "Donau, biografie van een rivier", over een reis door de geschiedenis en de cultuur van de landen rond de Donau met veel aandacht voor steden en interessante mensen. Oorspronkelijk uitgegeven in 1986 beleefde het in 2020 een 6^e druk. Volgens een recensent "een boek waarvan elke boekhandel altijd een exemplaar in voorraad zou moeten hebben."

Ik denk dat door de enthousiaste wijze waarop Norbert deze twee favorieten onder de aandacht brengt de boekhandel er maar beter aan doet er een hele plank voor vrij te maken! Evenals de vorige keer sluit Norbert zijn verhaal af met een opname van enkele van de Mauthausenliederen, deze keer indrukwekkend in het Jiddisch gezongen door Niki Jacobs.

Margriet laat in haar dankwoord haar bewondering uitkomen voor de kennis en de betrokkenheid waarmee Norbert zijn verhaal heeft verteld. Hij reageert hierop met een bekentenis: zijn liefde voor het gebied heeft hem doen overwegen er een vakantiehuis te zoeken maar bij nader inzien bleek de aanschaf van een camper een beter alternatief te zijn! Thuisgekomen zullen sommige bezoekers van deze avond vast eens de boeken van Den Doolaard of Andric uit hun kast halen om ze te herlezen en anders mogelijk de boekhandel of bibliotheek bezoeken voor de schrijvers waarmee Norbert ons heeft laten kennismaken.

Agnes Coomans

Noot: de besproken boeken kunnen van Norbert de Beer geleend worden.